

Open middagen Oudheidkamer:

29/5, 26/6, 31/7, 28/8, 11/9 (OMD), 25/9, 30/10 en 27/11 (14-17 uur)

LEDENVERGADERING: DINSDAG 15 JUNI 2010

Alle leden worden uitgenodigd voor de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering op 15 juni 2010 om 20.00 uur in de Oudheidkamer. De agenda is als volgt:

1. Opening
2. Jaarverslag 2009 - zie verder.
3. Jaarrekening 2009 (incl. verslag van de kascontrolecommissie, Wim Graveland en Henk van de Heuvel) - stukken ter vergadering
4. Benoeming lid kascontrolecommissie 2009 (aftredend en niet herkiesbaar is mw Volder); voorgesteld wordt om het plaatsvervangend lid Henk van den Heuvel tot lid te benoemen en de vergadering te verzoeken om een nieuwe plaatsvervanger te kiezen.
5. Bestuurszaken: aftredend en herkiesbaar is Piet Fokker. Evt. tegen- kandidaten kunnen tot op de vergadering worden ingediend.
6. Rondvraag, sluiting en ...DIGRO-film van de 's-Gravenweg uit 1999

WISSELEXPOSITIE IN DE BATAVIER OVER STENENKRUISTER

Op de voorzolder van de Batavier is de HVN-vitrine voorzien van materiaal over de ijsselsteenbakkerij en beelden van de stenenkruister van de plaats Spreeuwenhoek van Arie Mijnlief LFzn. In de vitrine gaat het om foto's van een verdwenen gipsen beeld van 1898, maar buiten staat, zoals bekend, dankzij HD Projectrealisatie een prachtig bronzen exemplaar van 2009 van Loek Bos!

RESTAURATIE STEENOVS VORDERT

Sinds 9 februari prijkt er buitendijks een bouwbord bij de in restauratie zijnde steenovens. De HVN-secretaris leverde een scan van een ansichtkaart voor het bord met op de trekker Klaas van Dam en op het zetveld Jan Heuvelman.

Voorzitter Johan Knoester had op 16 februari ruim 40 toehoorders bij zijn lezing over Klein- Hitland (waaronder oud-arbeiders van de steenplaats). Hij sloot af met een mooi en vrij nieuw internetfilmpje met zang over de steenovens van Amsterdammer Jan van Til - geboren en getogen in Nieuwerkerk als zoon van het schoolhoofd van de Elim, zie www.youtube.com.

De secretaris leverde bijdragen (aanvullende historische documenten) over de steenplaatsen van Van Lange en Mijnlief, resp. van Ver- en Klein-Hitland voor de prachtige website www.encyclopedie-grofkeramiek.nl. Voor de beschrijving van het productieproces op de ijsselsteenovens is verwezen naar het document daarop van Murco Mijnlief uit 1980 onder de steenplaats Spreeuwenhoek.

In de Oudheidkamer is het oral historyboekje 'Hein en Jonna van de steenplaats' van Elly van Gelderen uit 2007 nog steeds te koop.

JAARVERSLAG 2009

Algemene Ledenvergadering: Op 10 juni werd de Algemene Ledenvergadering gehouden, waarin de jaarstukken 2008 werden vastgesteld. In de plaats van het aftredend bestuurslid Kees Vermeij werd Marianne Bazen-Karstens gekozen. In de kascontrolecommissie werd Adrie Volder vervangen door plaatsvervanger Henk van den Heuvel met nu als plaatsvervanger Carel Heine. Na de pauze werden video's bekeken: filmfragmenten met de nieuwe Carnegiehelden van 1953 en de nieuwe HVN-film 'Vroeger op de boerderij' met Maarten Molenaar, van lid Cor Vermeulen.

Met Marijke Edel werd opnieuw een overeenkomst gesloten als free-lance- medewerker voor met name registratie en educatie (realisatie: 40 dagen van 5,5 uur tegen 41 dagen van 5,5 uur

in 2008). Eind 2009 waren 6100 objecten (2008: 5200) basaal in het programma Adlib geregistreerd en grotendeels ook door vrijwilligers gefotografeerd. Voortgezet is een verbeterde fysieke nummering van de objecten.

Leden en donateurs: Eind 2009 waren er 219 leden (in 2008: 226) en 10 bedrijfsdonateurs (in 2007: 11).

Aantal bezoeken: Vanwege de start van de bouwwerkzaamheden op Nooit Gedacht bij de Oudheidkamer is er een wat terughoudend aanbod geweest, 'al bleef de winkel open'. Het aantal open dagdelen was, zoals gepland, 13 (2008: 14). De open dagdelen en groepsbezoeken zorgden voor 436 resp. 911, d.i. in totaal 1347 bezoeken (in 2008 resp. 549 en 1245, d.i. in totaal 1814 bezoeken). Ter referentie: Zevenhuizen-Moerkapelle en Capelle aan den IJssel hadden in 2009 resp. 894 en 760 bezoeken aan hun historische centra. Tot onze groepsbezoeken behoorden 234 (2008: 277) bezoeken van Nieuwerkerkse basisschoolleerlingen (lesprogramma Eten); dit jaar kwamen er 32 naschoolse bezoeken bovenop in het kader van het project Brains. Uiteindelijk zijn, vermeerderd met het aantal toehoorders bij een externe lezing (40), 1387 (2008: 1834) mensen direct bereikt. (Dit is exclusief bezoekers aan externe HVN-expo's en de website.) Hoewel het aantal basisschoolgroepen altijd fluctueert, was er dit jaar nog iets meer dan in 2007 sprake van teruggang door het vervangen van het directe HVN-contact met de scholen door opname binnen een extern cultuurtraject op initiatief van de gemeente. (2010 wordt beter.)

Tentoonstellingen: Op 5 (2008: 4) lokaties werden exposities gehouden. - Op de eigen stalzolder werd de in 2008 gestarte wisselexpositie '*Sporen van Nieuwerkerks verleden*' (n.a.v. het thema van Open Monumentendag 2008) voortgezet. Deze expositie werd gedurende de maand februari verplaatst naar de Openbare Bibliotheek en daar aangevuld met losse objecten voor de vitrines. Begin september 2009 startte op de stalzolder de nieuwe expositie '*Gemeentelijk monument: ja of nee?*', gelardeerd met miniaturen van de Capellenaar Tom Mulder.

Aanleiding voor het thema was het in juni 2009 in procedure brengen van een concept-lijst van 22 Nieuwerkerkse monumenten door B&W. (Dit proces stagneerde nadien en eigenaren kunnen dus bijvoorbeeld nog geen goedkope restauratiehypotheken van het Cultuurfonds ZH krijgen.)

- Op 5 november werd op verzoek van de gemeente in een turfschuur op Klein- Hitland een mini-expositie over de steenbakkerij gehouden, o.a. bezichtigd door OCW-minister Ronald Plasterk na de start van de restauratie van de ovens.

- Begin november werkte de HVN mee aan een afscheidsexpositie over Nieuwerkerks ambtelijk-bestuurlijke historie in het Raadhuis.

- Op de voorzolder van de nieuwe *Batavier* werd in een wisselvitrine de expositie over de oude *Batavier* in november vervangen door een tentoonstelling over de stenenkruister; dit n.a.v. de onthulling van het gelijknamige door HD Projectrealisatie aan de gemeente geschonken beeld voor het dorpshuis.

- Aan het Comeniuscollege zijn opnieuw steenvormen etc. uitgeleend voor expositie bij lessen door dhr Zilverberg. Dezelfde objecten werden ook benut bij de steenovens op Open Monumentendag. De HVC leende de 'Batavierletters'.

Lezingen/presentaties: Voorzitter Johan Knoester hield de lezing/pp-presentatie 'Ontginning, verving, droogmaking' op 24 februari 2009 in de Openbare Bibliotheek. Secretaris Adri den Boer verzorgde daar op 6 maart een presentatie over de HVN en Nieuwerkerk voor mensen met buitenlandse wortels op een avond van het Comité Internationale Betrekkingen. Op Open Monumentendag gaf hij rondleidingen bij de steenovens.

[Verder hield hij meer privé (maar deels met ook HVN-aftiteling) dit jaar lokaal- historische lezingen voor Herv. bejaarden Zevenhuizen (ook over dorpskerk N.), PCOB, Chrysanthemumbewoners, Zonnebloemgasten, bewoners van Nieuw Dorrestein (als burens van Herv. gem.), Prot. diakenen en Rabobankleden.]

De HVN-inbreng van Kees Cevaal op de Inspiratiedag 'Verhalen bij Oorlogsmonumenten' (20 oktober) in het Goudse Stadhuis was zeer geslaagd. Hij vertelde daar over het interview dat Marianne Bazan-Karstens en hij van de Nieuwerkerkse Indië-weduwe mw Bek-van Winden hadden afgenomen.

Op 18 november gaven drie bestuursleden presentaties in de 'verkiezingsbussen' van het Moordrechtse initiatief *Apart + Samen* (met tevens steun van de Hist. Ver. Moordrecht).

Nieuwsbrieven en -flitsen: de Nieuwsbrief verscheen onder redactie van de secretaris drie maal met twaalf pagina's, met onder andere naast eigen activiteiten en een selectie uit de aanwinsten ook overzichten van nieuwe publicaties van derden over het werkgebied.

Vanwege het externe project OnderNAP is in de Nieuwsbrief en in persberichten voor open dagdelen aandacht besteed aan de geschiedenis en de oudheidkamerobjecten inzake Napoleon en distilleerderij 'De Keizer'. Door de voorzitter werd, voorafgaand aan evenementen, een extra digitale nieuwsflits verzorgd. Deze nieuwsflits verscheen in 2009 tweemaal.

Website: De in 2007 door Piet Fokker opnieuw ontworpen website werd regelmatig van meer en vernieuwde inhoud voorzien. Presentaties van objectfoto's en Nieuwerkerkse beeldbank zijn eigen maatwerk en uniek. Tot de links behoren die naar het streekarchief Midden-Holland, de Historische Vereniging Moordrecht en de stichting Oud Zevenhuizen-Moerkapelle.

Bestuur: Het bestuur kwam, exclusief de ledenvergadering, 5 keer (in 2008: 6 keer) samen. Intern binnen het bestuur werd de functie van 2e voorzitter ingesteld. Op 8 oktober namen 2e voorzitter en secretaris deel aan een eerste overleg met de stichting Oud Zevenhuizen-Moerkapelle en de Historische Vereniging Moordrecht. Onder het motto 'zelfstandig wat kan en samen wat moet' werd een centrale contactpersoon voor de st. Open Monumentendag gekozen. 1e voorzitter en secretaris waren op 12 december (met geschenk) present bij het zilveren jubileum van Oud Zevenhuizen-Moerkapelle.

Collectie Oudheidkamer: Er waren weer vele spontane schenkingen, maar bijvoorbeeld ook een Kanaaloproep om lokale hondenpenningen had succes. Uit Krimpen a/d Lek kwam o.a. een Mijnlief-adresseermachine, waarbij ontvangen bedrijfsarchivalia werden doorgegeven aan het streekarchief. De wisselexpo in het Raadhuis leverde als permanente aanwinsten een vuilnisbak met in reliëf NadJ en een dankbord voor 1953 van Baarland en Oudelande op. Van mw Speksnijder werd materiaal in bruikleen ontvangen. Verheugend voor de pr achtte het bestuur de royale opname van plaatjes van Nieuwerkerk en Oudheidkamer in de 17-delige serie 'Kleine geschiedenis van het Groene Hart' en de gemeentelijke uitgave 'Lokvogels en windvanen'. Voor de koffiehoeke werden kopjes met *Nooit Gedacht*-opdruk aangeschaft.

Stimuleren van erfgoedzorg bij overheden en anderen: De HVN ontving op haar inspraakbrief van 17 februari 2009 met opbouwende kritiek op het te magere deelrapport Cultuurhistorie van DHV in het kader van de MER Zuidplas Regionale Infrastructuur pas op 3 april 2009 een ontvangstbevestiging. De inspraak was doorgestuurd naar de commissie MER, de initiatiefnemer (provincie) en de bevoegde gezagen (toen vijf gemeenten). Een inhoudelijke reactie bleef in 2009 nog uit, maar het bestuur verwacht die toch eens!

Op 20 april stelde de HVN de koffieruimte in de Oudheidkamer beschikbaar voor een vergadering van de gemeentelijke monumentencommissie over een monumentenvergunning voor 's-Gravenweg 10.

Graag werkte de HVN-secretaris ook mee aan de open middag die door de gemeente op Open Monumentendag georganiseerd werd in haar steenovens.

Vanuit de HVN was Adri den Boer lid (voorzitter) van de gemeentelijke Monumentencommissie en lid (secretaris) van de commissie van Advies/Klantenraad van het streekarchief Midden-Holland. Voor de LON en in een commissievergadering verzette hij zich tegen de negatieve Nieuwerkerkse houding t.o.v. het streekarchief.

Wethouder Venrooy stemde in het AB van de gemeenschappelijke regeling zelfs tegen de begroting 2010, terwijl in 2008 de Nieuwerkerkse vertegenwoordiger in het AB een andere kostentoe rekening, waartoe men zich verplichtte bij de fusie met het streekarchief voor de Krimpenerwaard, wel fiatteerde. (De wanverhouding in bijdragen tussen bijv. Nederlek en Nieuwerkerk/Zuidplas werd door het meerderheidsbesluit van het AB in 2009 weggenomen.)

Oral History Steenplaats Klein-Hitland: In 2009 zijn de laatste van in totaal 8 arbeidersinterviews afgerond. Ze zijn vastgelegd, teruggekoppeld (en dienden bijv. mede als input voor een lezing door de 1e voorzitter begin 2010).

Dank en slot: Dank aan de vrijwilligers (leden en niet-leden), free-lancemedewerker, bedrijfsdonateurs, gemeente (subsidiegever), Openbare Bibliotheek, pers/LON/tv-radio West en de gastfamilie Molenaar! Oud-bestuurslid John Vuerhard werd mede vanwege die inzet in april lid in de orde van Oranje-Nassau. Donderdagmorgenvrijwilligers restaureerden o.a. de houten plee, schilderden deuren van de eerste hooiberg en timmerden een schot voor een muurgedeelte in de stal ('huiskamer'). Ook is de werkplaats ontruimd en materiaal grotendeels in een beschikbaar gestelde container herplaatst vanwege de bouw van Vestia op het erf. Eerste overleg vond plaats over de komende depot-, werk- en kantoorzolder voor de HVN in de nieuwe 'wagenschuur'.

Voor de publieke eigen HVN-historie over 2008 zij verder verwezen naar het

persknipselplakboek bij de secretaris, dat ook op deze ALV present zal zijn. Verder is het gastenboek met de laatste publieksreacties aanwezig.

EXPO: 'GEMEENTELIJK MONUMENT, JA OF NEE?'

Op de stalzolder is de wisselexpositie 'Gemeentelijk monument, ja of nee?' nog tot juli te zien. Het gaat om exterieurfoto's van Hans Smulders en Wim Schuurs. Deze expositie geeft een beeld van de 22 objecten van de concept-lijst van gemeentelijke monumenten zoals deze na een advies van de vereniging Dorp, Stad en Land (2008) door B&W van Nieuwerkerk aan den IJssel op 11 juni 2009 door een brief aan de eigenaren in procedure is gebracht. Ondermeer vanwege ingebrachte zienswijzen zal de definitieve lijst een jaar later nog niet bekend zijn. (De zienswijzen werden niet meer door de gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel afgehandeld. Punt 7.5 van het collegeprogramma 2006-2010 werd dus nimmer afgerond.) Tot

de baten van eigenaren behoren minstens lage restauratiehypotheeken. Verwacht mag worden dat er ook, zoals in (vm) Zevenhuizen-Moerkapelle het geval is, vergoede abonnementen op de Monumentenwacht ZH bij behoren!

Op de verdwenen website nieuwerkerk-ijssel.nl van de voormalige gemeente - niet meer op die van Zuidplas - werd gewezen op de mogelijkheid om objecten voor te dragen om aan de lijst toe te voegen. De gemeente Zuidplas kent vele rijksmonumenten, in Moordrecht een door het rijk beschermd dorpsgezicht en gemeentelijke monumenten dus in het domein van de voormalige gemeente Zevenhuizen-Moerkapelle. (B&W van Zuidplas voerden er daar al snel eentje voor sloop van af: Dorpsstraat 214, en men publiceerde ook nog dat het om 212 ging.) De Zuidplasraad stelt waarschijnlijk in juni de monumentenverordening vast. Een monumentencommissie voor Zuidplas kan daarna door B&W worden benoemd. Wordt vervolgd dus.

De aanvullend tentoongestelde miniaturen van Tom Mulder gaan na 29 mei weg.

RESTAURATIE BIJ DE BUREN

Het pand 's-Gravenweg 10, net als Nooit Gedacht een rijksmonument, wordt hersteld. De HVN wenst de familie Shafique veel succes (en stelde op 20 april 2009 de koffieruimte van de Oudheidkamer al ter beschikking voor een vergadering van de gemeentelijke monumentencommissie terzake). Hierbij een foto van de kelderraampjes onder de opkamer, te sparen in het plan van de Goudse architect ir. Frank Goppel.

ZUIDPLASPLANNEN EN CULTUURHISTORISCHE ZORGEN

De HVN ontving op haar inspraakbrief van 17 februari 2009 met opbouwende kritiek op en tips voor het te magere deelrapport Cultuurhistorie van DHV in het kader van de MER Zuidplas Regionale Infrastructuur (zie Nieuwsbrief 51) op 3 april 2009 een ontvangstbevestiging. De inspraak was doorgestuurd naar de commissie MER, de initiatiefnemer (provincie) en de bevoegde gezagen (toen vijf gemeenten). Sindsdien vernam het bestuur terzake niets meer! Opmerkelijk was intussen een zinsnede onder het kopje

Burgerzaken uit het eerste coalitieakkoord van de gemeente Zuidplas van eind 2009: 'Beantwoording brieven binnen de afgesproken termijnen (plus een sanctie toepassen).'

VAN EEN FELICITATIE EN MEER NIEUWERKERKSE MOLENROEDEN...

'Windlust' draait weer vijf jaar en de HVN feliciteert de stichting Molen Kortenoord graag met dat lustrum. De veronderstelling 'In de jaren vijftig waren de wieken doorgeroest' in de *Molenwiek* van de stichting van april was 'gelukkig' wel een historisch onjuist detail... Zoals bekend ligt bij de Oudheidka- mer een roede (= een half wieken- kruis) van de bovenmolen van de Essepolder, die na de onttakeling daarvan jaren werd benut op een korenmolen in het Gelderse Neede. Van de watermolen van de Vervoornepolder in Werkendam nu schreef het *Nieuwsblad voor Gorinchem e.o.* in 1963: 'In 1954 heeft men de molen doen restaureren, waarbij o.a. twee roeden werden aangebracht, afkomstig uit de korenmolen te Nieuwerkerk a.d. IJssel (Z.H.)' Zoekt men in *molendatabase.nl* naar deze molen, dan geeft die dat de in 1889 geklonken Pot-roede nr 1582 (22 m) van Maarten Vente uit Nieuwerkerk waarschijnlijk al in 1952 in Werkendam werd 'gestoken', en dat kan ook best, gezien de ontwijking in dat jaar. De roede werd in 2005 'gestreken', ligt daar nu naast de molen en is nog steeds niet doorgeroest!

GESCHIEDENISBANK-ZH.NL VERVALLEN

Sinds 1 mei is op internet de Geschiedenisbank ZH (met ook HVN-deelname) opgeheven. Sindsdien worden de activiteiten van het Provinciaal Historisch Centrum geconcentreerd op www.geschiedenisvanzuidholland.nl.

NIEUWERKERKAANDENIJSSEL.NL NIET MEER BESCHIKBAAR

De websites van de voormalige gemeenten Nieuwerkerk aan den IJssel, Zevenhuizen-Moerkapelle en Moordrecht zijn sinds begin 2010 niet meer voor het publiek beschikbaar. Dat betekent helaas een slechtere toegankelijkheid van jaren (jonge) historie van voor 2010 v.w.b. persberichten, voorlichtingspagina's uit Het Kanaal, raadsnotulen alsmede college- en commissieverslagen, etc. Uiteraard kan men zich voor de laatste 20 jaar nog wel tot de gemeente Zuidplas wenden voor papieren raadpleging en voor de periode daarvoor tot het streekarchief (met minstens inventarissen op internet).

DANKZIJ KB: HVN-WEBSITE DUURZAAM BESCHIKBAAR

De HVN reageerde graag instemmend op een mail van de Koninklijke Bibliotheek (KB), die als volgt begon:

"In het kader van het initiatief van de Koninklijke Bibliotheek om een selectie van Nederlandse websites te bewaren voor toekomstig onderzoek, willen wij ook uw website archiveren en voor de lange termijn bewaren. Het gaat om de website en eventuele publiek-toegankelijke subdomeinen die toegankelijk zijn via de volgende URL(s): <http://www.hvnweb.nl/>. Websites bevatten vaak waardevolle informatie die niet tevens analoog verschijnt en die ten gevolge van de grote 'omloopsnelheid' het risico loopt voorgoed verloren te gaan. Dat websites als 'digitaal erfgoed' het behouden waard zijn, is internationaal erkend in het *Unesco Charter on the Preservation of the Digital Heritage* uit 2003. Het signaleert dat digitaal erfgoed verloren dreigt te gaan en dat het bewaren daarvan voor gebruik door de huidige en toekomstige generatie onderzoekers zeer urgent is. Als nationale bibliotheek is de Koninklijke Bibliotheek wettelijk verantwoordelijk voor het verzamelen, beschrijven en bewaren van in Nederland verschenen publicaties, al of niet elektronisch. De KB ziet het als haar taak om ook websites duurzaam te bewaren en raadpleegbaar te houden voor toekomstige generaties en ze te behoeden voor verlies door technologische veroudering en andere risico's. Om die reden zal de KB de websites archiveren van Nederlandse overheden, wetenschappelijke- en cultureel erfgoed-organisaties. Uw website zal daartoe geharvest, duurzaam opgeslagen en beschikbaar gesteld worden aan een algemeen publiek via de website van de KB. Het harvesten zal voor het eerst gebeuren vanaf 6 februari 2010. Daarna zullen opeenvolgende versies met een regelmatige frequentie worden opgenomen."

Duidelijk is vermeld dat het een door de KB gearchiveerde versie betreft en er is een verwijzing naar de originele website opgenomen.

INHOUD VAN DE WEBSITE WORDT STEEDS MEER

Piet Fokker zet als altijd ook deze Nieuwsbrief weer op de website. Hetzelfde gold onlangs ook voor weer 200 digitale lokaal-historische plaatjes van de fam. Den Boer. Het totaal is nu 700!

UIT DE AANWINSTEN

Van Leen Vogelaar ontving de HVN films van het ambtsjubileum van zijn vader, burgemeester Jacob Vogelaar, van zaterdag 1 november 1963. De HVN liet ze op dvd zetten, ook voor de familie Vogelaar en de gemeente Zuidplas, en gaf de originelen in bruikleen aan het streekarchief (met goede bewaarcondities). Voor medio oktober wordt een filmavondje gepland in de bibliotheek met naast deze films HVN-films van het lid Cor Vermeulen.

RESERVEER 5 OKTOBER VAST!

Van de gemeente Zuidplas kwam een tweede bode-uniform van de gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel. Nadien werden nog vijf verhuisdozen met ca. 25 Nieuwerkerkse objecten ontvangen. Het betrof spullen van de jumelage met Bückeburg, maar ook diverse collectebussen (WinterHulp Nederland [foto links], Simavi, chr. kleuterschool [foto rechts]), die waarschijnlijk met banden erom heen hergebruikt werden.

Verder bevatten de dozen een noodtelefoon toestel, ijsselsteentjes en een telefooncentrale enz. De genummerde Winterhulpbus is van het zgn Duitse model met alleen de letters WHN erin gestanst en zonder klaverblad. Het gemeentelijke boek *Lokvogels & windvanen* illustreerde al met een advertentie uit 1940 dat burgemeester Jas het Raadhuis aanwees als Plaatselijk Bureau van het te nazificeren maatschappelijk werk, wat geen succes werd. (Als onontkoombaar gevolg van de NS-rassenleer kwamen gehandicapten en bejaarden niet voor verzorging in aanmerking. Zieken werden wel geholpen, mits zij 'ariër' waren. Hulp was alleen voor het erf-biologisch gezonde gezin.)

Van Chrysanthemum kreeg de HVN via het lid Westmaas onder andere een tegeltabelau van het 10-jarig bestaan uit 1975, videobanden en een doodshemd met daarin 'Chrysanthemum'. Kort voor haar overlijden ontving de HVN van mevr.

Ottevanger-Reijm uit Zevenhuizen met Kerstfeest gekregen boekjes van tegen 1930 van de Nieuwerkerkse Hervormde zondagsschool Johannes, met stempels. Daarna volgde meer uit de boedel. Verzamelaar Leen de Boom jr uit Gouda dacht aan de HVN bij twee asbakken met oude auto's en de naam

van de Nieuwerkerkse handelaar C. de Bruin er op. Lid M.P. Dijkman schonk o.a. scherven van Engelse

bommen die op 19 maart 1945 bij/op de smederij aan de 's-Gravenweg vielen. Dank! (Ingehuurde explosievenexperts van RE- ASeuro, die net bij de HVN informeerden, zijn naar hem verwezen, er zit daar aan de weg namelijk nog wel wat onder

de grond.)

WERFPLAAT VAN BODEWES

Ook musea van elders verzamelen soms Nieuwerkerks materiaal. Van een vorig jaar vertrokken bedrijf heeft de HVN nog niets, maar het Fries Scheepvaartmuseum wel. Hun werf- plaat van Bodewes (Kortenoord) uit 1981 staat zelfs op de website www.geheugenvannederland.nl. De latere BV Machine- en Lierenfabriek J.H. Bodewes kwam in 1956 uit Haastrecht, moest in 2008 herstarten als Bodewes Winches BV binnen de Huismangroep uit Schiedam en vertrok daarnaar. De bushalte van lijn 190 heet nog Bodewes....

SIGNALEMENT VAN NIEUWE HISTORISCHE UITGAVEN

* *'Verhalen bij zeven oorlogsmonumenten in Zuid-Holland'* van Johan Knoester als medewerker van EGH ZH is een bundeltje (25 pag.'s, €7,50) dat tot stand is gekomen in het kader van het thema van de Week van de Geschiedenis 2009 en verschenen in 2010. Ook 'ons' Indiëmonument wordt als zodanig gezien en komt aan de orde dankzij Marianne Bazen en Kees Cevaal.

* *"Kind in de Tweede Wereldoorlog"* is een nieuw boek van Julliette Reichholz met o.a. het verhaal van HVN-lid mw Schuurman-Bubberman over majokacheltjes, zoals ook de Oudheidkamer die heeft (en waarmee ze in 2003 al de NRC haalde). Het zijn buisvormige noodkacheltjes met dubbele wand, die bovenop potkachels werden gezet. Ze zijn vernoemd naar moeder en vader Bubberman: MARie en JOhan geheten. (Dhr Bubberman werkte toen bij een Rotterdamse ijzerhandel en startte later met Vaarties de groothandel BUVA.) Neem svp contact op met de familie als u nog een majokacheltje weet, tel. 0180-313590.

* Adri den Boer schreef op verzoek van de gemeente een historisch hoofdstuk voor de gedrukte gemeentegids van Zuidplas van Akse Media uit Den Helder.

* In het huis-aan-huisblad *Het Kanaal* leverden de rubrieken *Toen & Nu* en *Nieuwerkerkers van Toen* weer volop lokale historalia. De *Nieuwsbrief* van de landelijke stichting Historie Grofkeramiek van januari 2010 nam de *Toen & Nu* 'Opnieuw beeld stenenkruister' van 25 november 2009 over.

Zeker voor de leden van buiten de regio: elke *Toen & Nu* komt ook direct in de weblog op www.groenehartarchieven.nl. Men kan daar ook reageren.

POLDERREGLEMENTSKAARTEN ZH 1857 -1974

Tot de provinciale kaarten behoren de grenskaarten van polders en waterschappen in Zuid-Holland die in de periode 1857-1974 zijn vervaardigd bij de goedkeuring van de polderreglementen door het Provinciebestuur. Van de polderreglementskaarten werd door de Provincie een afzonderlijk polderboek bijgehouden. In 1990 is het Kaartenarchief van de Provincie Zuid-Holland overgedragen aan het Nationaal Archief. De digitalisering van dit kaartmateriaal is nu rond. Bekijk de kaarten in de kaartcollectie Zuid-Holland Polderreglementskaarten (631 stuks) op de website beeldbank.nationaalarchief.nl. Bij een kaart van de nieuwe Prins Alexanderpolder uit 1869 zit een mooi fragment met 'Nooit Gedacht'!

Lees meer over de kaartcollectie Zuid-Holland Polderreglementskaarten in de online toegang 4.ZHPB4.

DANK AAN VRIJWILLIGERS...

...voor vele soorten werkzaamheden, waaronder bouwkundig herstel van het boenhok. De HVN vernam verder van de koninklijke onderscheiding van Corrie Vuerhard-Vuik met bij de motivatie ook haar vrijwilliger-zijn in de Oudheidkamer vanaf 2001, -gefeliciteerd! Er verscheen tot slot een nieuwe HVN-folder, verkrijgbaar in de Oudheidkamer (en natuurlijk ook in het streekarchief en de Nieuwerkerkse bibliotheek).

WELKOM AAN NIEUW LID

- J. Oosterhuis, Bospolderstraat 28, 2912 PD

Werf ook een lid!

'TUSSEN IJSSEL EN ROTTE'

Onder deze titel heeft de HVC t/m 14 augustus een expositie in het Beijerinck- gemaal. Het gaat over '5 landschappen op 1 plek' en betreft ook Nieuwerkerkse polders. Door de HVN uitgeleende letterfragmenten van de Batavier liggen mooi in een vitrine. Men kan elke zaterdagmiddag van 1-4 uur gaan kijken. Aanbevolen, het adres is Bermweg 13 in Capelle!

175 'EMMAUSGANGERS' IN OUDHEIDKAMER

Op 11 en 12 mei hebben circa 175 scholieren van het RK Emmauscollege (Rotterdam) de Oudheidkamer bezocht. Ze maakten ook een fietstocht door de polder en kregen uitleg over het hoe en waarom van het landschap.

NAAR EEN NIEUWE WAGENSCHUUR

De bouw door Vestia voor ASVZ (Zorgen Dienstverlening van A tot Z) op het Nooit Gedacht-erf bereikte het hoogste punt. Ook de opbouw van de nieuwe wagenschuur met op de zolder HVN-ruimten startte (foto 8 april 2010). Meer hierover volgt zeker in het volgende nummer!

Kom weer eens langs, ook om naar de vorderingen te kijken.

CONTRIBUTIE

Middels deze Nieuwsbrief worden de leden die dat nog niet deden nogmaals verzocht om hun contributie voor het jaar 2010 over te maken. (Er volgt geen acceptgiro!) De minimum-contributie voor leden is door de ALV vastgesteld op €15, terwijl de minimum-donatie voor bedrijven €50 is.

Het bestuur verzoekt u om deze bijdrage over te maken op een van deze rekeningnummers: Rabobank - 34.52.94.203 of Postbank - 27.22.63, onder vermelding van 'contributie 2010', waarvoor bij voorbaat dank!